STARÝ POMNÍK.

J. L. Hrdina.

I.

Na Chvatěrubech bylo smutno. Hradby prázdny, tichy, pouze tu a tam vyhlédla hlava ze střílny, zazevlovala po okolí a zase zmizela. Co tu jindy bývalo hluku, zpěvu, výskotu, až se to stalo pořekadlem. Ale teď? Celý ten hluk a rozpustilý hlahol seschnul se na nepatrné zabručení nebo zaklení, jímž sobě žoldnéři po straně ulevovali.

Ovšem, pan Ferdinand Arnošt hrabě z Valdšteina nabažil se již zpěvu válečného za těch nesčíslných aktů třicetiletého dramatu. Sám sice nezbraňoval svým vojínům ve veselém zpěvu, ale když se sem přestěhovala z Prahy choť jeho, paní Apolonie, slaboučká to a nervósní dáma, musela se hlučná tvrz chvatěburská změniti v tichý klášter.

A svědčilo paní v tom klidu, aspoň se tu zdála pokojnější než v Praze. Ale ten syn její Arnošt Josef, ten syn!

Bylo mu osmnáct let teprv, ale zmužilosti měl v junáckých svých prsou za celou legii Dampierových kyrysníků. Byl to mladý lev; a kdyby nebožtík strýc jeho byl měl tolik obezřelosti, co tento chrabrosti, byl by se vyhnul Chebu na sto mil.

Ano, mladý lev, to byl ten junácký Valdštein, válečný lev, ale lev uvězněný. V nejvážnější chvíli psala proň paní Apolonie do Prahy, a když nepřicházel, musel sám otec pro něho dojeti a takřka násilím jej odvésti z řad studentské legie. A kdo ví, zdali by byl ještě uposlechl, kdyby nebyl býval vylákán zprávou otcovou, jinak lživou, že matka prý na smrt nemocna a jen přítomnost jeho že ji může při životě a zdraví zachrániti.

"Co mi řeknou soudruhové studenti, že jim utíkám z řady, když je nejvyšší potřeba?"

"Máš snad raději pušku než svoji matku?" vytýkal mu starý, "ostatně tvá horkokrevnost si příliš o sobě domýšlí, že snad legie bez tebe neobhájí Prahu proti Švédům. Jen pojď! Jsi tady beztoho z vyšších rodin sám —"

"Jsou tu Skalští, z Vrbna, Pětipeský — —"

"Sami větroplachové a dobrodruzi!"

"Donínský, Šlik — —"

"Mají více bratří k dědictví!"

"Krispek, Kaplíř, Kostomlatský — —"

"Oh, ti už docela nemají co ztratiti. Ale ty, jediný dědic Valdšteinův, pán na Chvatěrubech, Zvířeticích, Doksích, Mnichovu Hradišti, Beřkovicích, ty chceš zde padnout, střelen kulí lecjakého tuláka švédského! Postav se v boj s rovným a nebudu ti zbraňovati."

"Otče! i v boji jsi ješitným! — Kule jako kule, olovo je na světě všude stejně těžké."

"A po mé smrti," vykládal pan Ferdinand Arnošt, jako by byl poslední výčitku přeslechl, "budeš pánem Valečova, Hrubé Skály, Kláštera, Křivoklátu, Kněžmostu a Solče — — ostatně k čemu ty okliky? Jsem otec a nyní volbuď se vrátíš se mnou hned, anebo si tu zůstaň, ale domů se mi více nevracej. Ještě dnes dám připsati celé své jmění církvi. — Rozhodni se!"

"Ne k vůli dědictví, k vůli nemocné matce se vrátím na Chvatěruby!"

A s bolným povzdechem sňal u staroměstské věže mostecké pušku s ramene a odevzdal vůdci legie, páteru Plachému.

"Kam jdeš?" ptal se tento.

"S otcem na Chvatěruby — matka prý na smrt nemocna. Ale není-li to pravda, vrátím se ještě dnes."

Starý Valdštein se zarděl při těch slovech a obrátil se k věži, kam právě studenti vytahovali rezavé dělo.

"Otče, ještě se dříve půjdu rozloučit s některými přátely do koleje!" pravil mladík a zmizel ve vratech Klementina.

Za chvíli se vrátil v průvodu jednoho soudruha.

"Zde můj přítel, theolog Jelen, otče, a svolíš-li, pojede se mnou na Chvatěruby. Je churav a mně by se tam samotnému také stýskalo."

"Dovolím, hochu, dovolím s radostí a vezmi jich třeba deset, dvacet — celou legii. Aspoň je uchráníš jisté záhuby. Ti zde Prahu neobhájí!"

"Obhájíme!" ozval se hlas za nimi. Byla to stráž studentská.

"Hej, hoši, tu ten člověk nás urazil — neuchráníme prý Prahu před Švédy! — Ať dá hned zadostučinění!"

A nevím, jak by se byl pan Ferdinand Arnošt ospravedlnil, kdyby pozornost studentů nebyla náhle obrácena v opáčnou stranu. Dělo, na mosteckou věž vytažené, poprvé slavnostně zahouklo, kule letěla nad mostem k Malé Straně a způsobem ne příliš lahodným ptala se tam na něco žoldnéřů Koenigsmarkových. Ti dlouho s odpovědí neváhali a brzy rozvinula se mezi Starým Městem a Malou Stranou podivná rozmluva, jejíž olověná a kamenná slova děsivě chrastila po střechách Klementina a domů okolních.

Oběma Valdšteiny to trhlo. — Syn již byl odhodlán žádati odevzdanou pušku zpět, otec pak nalehal na brzký odjezd. A než minulo půl hodiny, ujížděli z Poříčské brány čtyři jezdci k Libni: oba Valdšteinové, theolog Jelen a chvatěburský zbrojnoš Jírek.

II.

Dva dny již byl mladý Valdštein na Chvatěrubech a tesknil po Praze jako dítě. Paní Apolonie byla zdráva jako ryba — byl tedy otcem jen vylákán z legie a tráví zde nečinně čas, až to hříchem. Minuta mu zde delší, než v Praze den, a ven nesmí. Stráže dostaly přísný rozkaz, by mladého pána ni na krok z nádvoří nepouštěly. Přítel Jelen vzlor své výmluvnosti nemohl s ním ničeho svésti.

Mladý Valdštein stál třeba několik hodin u okna, smutně se díval k jihu, ku Praze, a až dnes ráno bylo mlhavé, přece prý tam vidí u mostu své pokrvácené druhy; až Praha odtud přes tři míle vzdálena, přece prý tam slyší houkání pušek studentských a Koenigsmarkových děl.

Jelen stál podél něho mlčky, s rukama na prsou skříženýma a občas zahleděl se taky v tu mlhavou dáli. Sám počal přítele svého litovati a byl by dal celý svět za to, kdyby mohl uvolniti srdci jeho, planoucímu touhou po boji, po čestném, snad nejčestnějším to boji, jehož súčastnila se legie českých studentů. A zas díval se v ten tichý, pustý kraj za Vltavu.

Ach, jak burácelo srdce jeho při pohledu na ty dědiny vypálené, na ty sady spustošené a pole udupaná, což vše bylo dílem dlouholetých procházek švédských tím drahým, českým krajem, dílem těch Švédů, již nyní stojí na kamenném mostě pražském, aby vzali konečnou odplatu za své hříchy z rukou zbylého výkvětu národa českého, neb aby i ty zbylé květy jeho, tu studentskou legii se světa shladili.

A oko mladíkovo zarosilo se při té myšlence.

"Ach, Jelene, celé své budoucí jmění, všecku slávu bych za to dal, kdybych mohl se státi ptákem! Co dělají asi naše odložené pušky!"

"Jen nezoufej!" těšil jej Jelen, "však druhové jim nedají zahálet a za nás našli se asi jiní. Nechci tě zarmucovat, ale věř, sám jsem tu jako u vytržení. Celou noc nespím, srdce divně burácí a touží, aby bylo opět na svém místě — u kamenného mostu. Šel jsem s tebou, bych tě těšil, ale potřebuji útěchy sám. Na prstech bychom spočetli slova, jež jsme tu spolu vyměnili. Marně se namáhám k rozmluvě, marné beru knihy do ruky — nejde to. Tam mám být, tam u mostu. Nejsem tu nic platen, děkuji ti za tvé pohostinství a nyní dovol, abych se směl vrátiti — —"

"Beze mne?" tázal se Valdštein překvapeně.

Jelen pokrčil rameny.

"Beze mne? — Ne! Buď půjdu s tebou neb ty zůstaneš se mnou. Odpusť mé zlomyslnosti, ale té slávy ti nedopřeju. Ostatně pojď mne doprovodit k otci, aby mne propustil —"

"Ani si nepřipouštěj! Sotva tě vyrval z boje a už by tě zas obětoval?"

"Tedy prchněme!"

"Otec tvůj by mne stíhal jakožto nevděčného, podvodného únosce."

"Budu tedy jednat dle svého rozumu!"

"A tvůj otec? tvá matka?"

"Nesměli by míti srdce Valdšteinů, aby mne, jediné své dítě, chtěli umořiti v tom věčném lenošení mezi hradbami chvatěrubskými. Jdi, Jelene, vrať se k legii — pro sebe si svolení vymohu sám!"

A s tváří ruměnnou, s okem planoucím vyběhl z komnaty a chodbou zaměřil k síním pana Ferdinanda Arnošta.

Jelen se díval mlčky za ním, dokud nezmizel ve dveřích, a netrpělivě čekal na návrat jeho.

Konečně.

"Co se stalo?" divil se Jelen. "Sotva bych tě poznal. Polovic krásy, ohně a barvy jsi tam ztratil. Co jest?"

"Matka tam samotna, otec není doma!"

"Kam odjel?"

"Do Vídně — a tak tajně — — Je prý tam samým císařem zavolán ku poradě o mír se Švédy."

"Mír — mír! — oh, to musím rychle oznámiti svým soudruhům!"

"Vzhůru do Prahy! — ke kamennému mostu!" zvolal Jelen.

"Prchnu s tebou!" pravil odhodlaně mladý Valdštein. A přistoupiv k Jelenovi, šeptal mu o něčem hezkou chvíli.

III.

Nastal večer. Mraky honily se po obloze a vítr jim hvízdal děsivý pochod. Na nádvoří chvatěrubském sedlal zbrojnoš Jírek koníka a huboval.

"Takový panáček z Prahy má stále nějaké rozmary. Celé dny dívá se oknem jako šílenec a najednou večer si vzpomene, že pojede domů. Snad se mu stýská po mamince. Nu, je to dost, že už jde! — Bůh vás zachovej, panáčku šlechetný!" obrátil zbrojnoš, uctivě snímaje čapku s hlavy a podávaje Jelenovi uzdu. "Jen se vyšvihnout do sedla, tak! — koník je dobrý, vydrží na cestu a krotký, že můžete spát v sedle po cestě — —"

"Jsou koně připraveni?" vyrušil jej mladý Valdštein, jenž vyběhl ze síně čelední.

"Kůň je připraven, urozenosti, ale koně —"

"Snad nepustíme přítele Jelena samotného v noci?"

"A kdo má jej doprovázeti?"

"Bořek s ním pojede. Kde je? Hej, Bořku, honem na mého hnědouše a na průvod do Prahy!"

"Bořek a našeho nejlepšího koně na cestu, urozený pane!" divil se Jírek, "vždyť by mu postačil — —"

"Kdo zde pánem? — ty nebo já?" rozkřikl se Valdštein.

Zbrojnoš se uctivě uklonil.

A slunce už bylo dávno za horami, když zaskřípěla dolní branka chvatěrubské tvrze a po můstku vyjeli dva jezdci: napřed Bořek a za ním Jelen.

"Ať mi jedeš pomalu, Bořku, bys koně neuhnal!" napomínal mladý Valdštein.

IV.

"Aj, panáčku, jestli takhle pojedem, nepřijedeme do Prahy ani do soudného dne!" pravil Bořek Jelenovi, když tento u Postřižína teprv se rozmyslil, aby prý nejeli po silnici, nýbrž kolem Vltavy. "Stále se ohlížíte, jako byste se bál, jedete, jakoby kůň váš byl z marcipánu. Jen se nebojte! ten kůň vydrží . . . Starý, hodně starý, ale dobrý. Prodělal mnoho bitev už a před šestnácti lety byl na něm zastřelen u Vratislavi junáčí hrdina, než jste vy. Nevíte? Podplukovník Jan starší z Hazenburku. Byl jsem tam taky. A stále aby vám člověk povoloval sedlo, zas utahoval třmeny. Počkejte, slezte, podržte mého hnědouše, já vám upravím řemení, sic tu zůstaneme v poli přes noc! Tak, a teď na koně zas, ne mnoho přitahovat uzdu, jen mu povolte —"

Právě dojeli zpět k Vltavě a zabočili k vodochodskému háji, když se za nimi ozvaly rychlé kroky.

Jelen se klidně ohledl; Bořek po něm.

"Ke všem všudy, kdo pak to za námi běží?" pravil Bořek a zastavil koně. "Ah, — to jste vy, urozený pane! Sám v tak pustém kraji a za noci? Což pak vás pustili z brány? Jak jste věděl, že jedeme k Vltavě?" a podezřele se podíval na Jelena, jakoby řekl: "Aha, proto tys mne po cestě zdržoval a k Vltavě zabočil."

"S koně dolů!" velel Valdštein Bořkovi.

"Abyste sám mohl utéci?"

"S mého koně dolů, pravím!" a vytasiv kord, zahvízdal jím Bořkovi před hlavou.

Zbrojnoš seskočil po levé a po pravé straně koně vyhoupnul se hned v sedlo Valdštein, chopil uzdu, zabodl ostruhy koni v bok.

"A nyní ku Praze! — a za svou legií!"

A již zajiskřily podkovy v kamenité cestě a oba jezdci v divém úprku zmizeli ve vodochodském háji.

Bořek stál zaražen, ústa maje dokořán.

"Vždyť jsem to věděl, že ten panáček není tak hloupým jezdcem, jak se mi dělal!"

A v té chvíli, co dusot koní k jihu zanikal, ozvalo se od severu dunění podkov čím dál jasnější.

Kde kdo byl z chvatěrubské čeledi, vsedli na koně a rozjeli se různými směry, by dostihli uprchlého mladého hraběte a chytili zrádného Jelena. Za chvíli již tu byli a kdyby byl Bořek dosti rychle z cesty neuskočil, byl by se octnul pod kopyty koní.

* * *

"Jelene, neslyšíš nic?"

"Koňský dupot slyším. Pospěšme, ač-li nám to prospěje. Ha, již vyjeli z úvozu! Ať to již kdokoliv, pronásledují nás. — Ku předu! Zabočme v levo do polí!"

"Nebo v pravo přes Vltavu?"

A ač byl Jelen od Bořka vyhlášen za bázlivce a špatného jezdce, přec postačilo jediné trhnutí uzdou, aby kůň jeho byl přes hluboký příkop u Vltavy, jedině prudké hodnutí ostruhou, a kůň mocným skokem vrhl se do vln Vltavy. Skoro již u druhého břehu ohlédl se Jelen po Valdšteinovi. Ten posud stál na břehu a marně bodal a bičoval koně do skoku — ten do vody nechtěl.

Teď už čeleď zámecká přihnala se k němu, Valdštein znovu koně pobízel a když konečně hnědouš ke skoku se hotovil, přijel v trysku hradní a chopiv koně za uzdu, zatočil jím na cestu.

Nastal krutý zápas mezi Valdšteinem a čeledí zámeckou. Jelen vida, že přysila proti příteli, obrátil koně ve Vltavě zpět. Ale kůň již starý a namáhavým plaváním unavený počal najednou nad nejhlubším místem klesati, zoufale zařehtal, zatočil se do kola, ještě jednou se vzchopil, by se dostal ku břehu — ale jakoby byl z olova, náhle sklesl a voda rozpěněná se nad ním zavřela . . .

S koněm zmizel ve vlnách i Jelen.

Půtka na břehu náhle skončila, Valdštein vyslal hned několik zbrojnošů ubohému k pomoci, ale ti odvolali se na rozkaz paní Apolonie, že mají polapit pouze jejího syna a ne lovit utopence — a nešli.

Zdrcen ve své mladé duši, ubíral se mladý Valdštein se svými pronásledovateli na Chvatěruby, ohlížeje se ob čas do temných vln Vltavy.

Druhý den nařídila paní Apolonie, by část ozbrojenců střídla ve vykázané jizbě mladého pána, druhá aby šla hledat mrtvolu Jelenovu.

Našli ji až u Veltrus.

* * *

Nedaleko Libše, na pravém břehu Vltavy stojí posud vetchý, zvětralý pomník mezi stařičkými vrbami.

Dle pověsti postavil prý jej tam potomní pán chvatěrubský, bývalý přítel Jelenův, pan Arnošt Josef hrabě z Valdšteina, na památku smrti druhovy.

Ze zbylých oprýskaných slov na pomníku a z tradice okolního lidu vzata pověst tato.

Modní svět.

9974 — Šaty pro děvčata. Střih ve 4 velkostech: 8, 10, 12 a 14 roků. Jest zapotřebí 3¼ yardu 40-palcové látky na velkost 10 let.

9984 — Dívčí šaty s podšívkou. Střih v 5 velkostech: 2, 4, 6, 8 a 10 roků. Vyžadují 3 yardy 40-palcové látky na velkost čtyř let.

9972 — Šaty pro slečny a útlé ženy s košilkou. Střih ve 4 velkostech: 14, 16, 17 a 18 let. Potřeba 6 yardů 44-palcové látky na velkost 14 roků. Sukně při dolením okraji měří 1¼ yardu.

9978—9977 — Dámský úbor. — Živůtek 9978 — střih v 6 velkostech: 34, 36, 38, 40, 42 a 44 přes prsa. Sukně 9977 — střih v 6 velkostech: 22, 24, 26, 28, 30 a 32 palců v pásu. Jest zapotřebí 5⅞ yardu 44-palcové látky na 36-palcovou velkost. Sukně při dolením okraji měří 1¼ yardu. **Dva vzorky v jednom, z nichž každý stojí 10c.** Nutno zaslati 20c.

Každý, kdo sobě předplatí na některý z našich listů, obdrží jeden modní vzorek střih úplně zdarma. Další vzorky za 10c jeden.

Upozorňujeme naše odběratele, aby při objednávce vzorků střihů neopomenuli udati mimo naznačeného čísla, jaké míru aneb stáří.

NEJSTARŠÍ A NEJLEPŠÍ MÍSTO PRO SCHŮZKY JEST

ED. MAURERA RESTAURANT A HOSTINEC.

v čísle 1306 Farnam ulice.

Pravá importovaná piva na čepu. PLZEŇSKÉ z Měšťanského pivovaru v Plzni v Čechách. Hofbraunich Bavaria pivo. Pivo Anheuser-Bush a světoznámé Faust získalo rozsáhlou reputaci.

Kavárna pro dámy nachází se na druhé podlaze.

Václav Kozák,

2705 SO. 10. STR., OMAHA, NEBR.

vlastní moderní závod **řeznický a uzenářský**

Zásoby čerstvého masa, jakož i všeliké výrobky uzenářské jsou vždy té nejlepší jakosti. Zkuste koupiti u něho jednou a zajisté, že podruhé přijdete zase. — Zboží na požádání dováží do domu. Objednávky možno učiniti telefonem: Douglas 4788.

HUGO F. BILZ

Dodavatel Jettrova lahvového "Gold Top" piva

1324 Douglas ul., Omaha, Neb.

TELEFON: Douglas 1542 neb Douglas 3040

Objednejte sobě bednu tohoto věhlasného piva. Na skladě nejvýtečnější staré kořalky, stará vína, doutníky a likéry všeho druhu. — Vše za nejnižší ceny. 38tf

HUGO F. BILZ OMAHA, NEBRASKA

UMÍSTĚNÍ PEVNOSTÍ KOLEM LUTICHU.

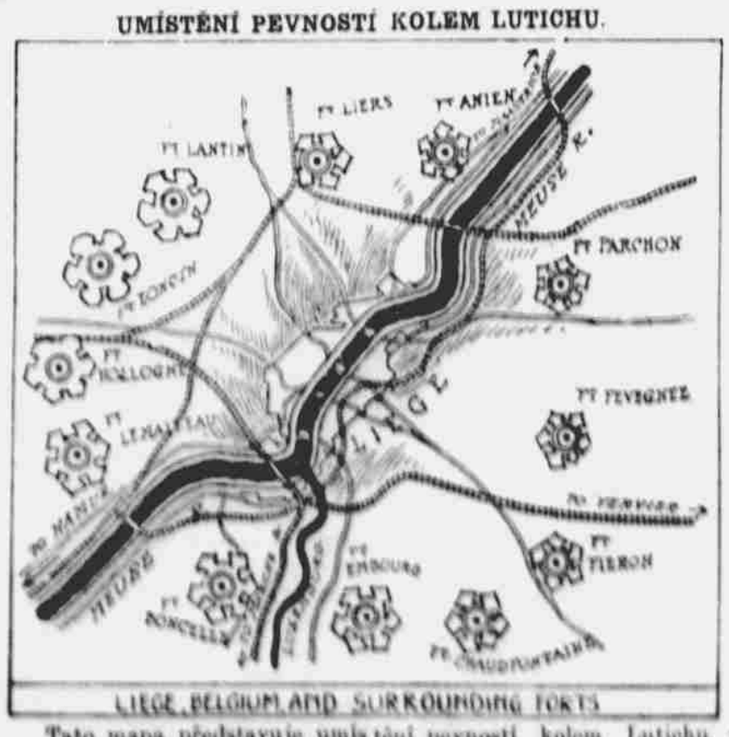

Tato mapa představuje umístění pevností kolem Lutichu, v Belgii, jež tak tvrdošíjně se brání proti německým útokům. Belgičané překvapili celý svět svojí rekovností. Němci vrhali tisíce mužů proti těmto moderním pevnostem, avšak pokaždé byli odraženi se strašnými ztrátami. Pevnosti sotva se trvale ubrání, ale hlavní cíl byl již dosažen — zdržení německého vpádu do Francie, která zatím mohla se dobře připraviti na uvítání nepřítele.

NAUČÍME VÁS ANGLICKY

poštou v několika měsících. Kurs pozůstává z 50ti úloh, které zašlíme jednu po druhé, jak žák je dokáže vypracovat. Každou zkoušku opravíme a navrátíme. Učíme poctivě a svědomitě methodou úplně novou. Intelligentní Čechové jsou vítáni. Přiložte kolek na odpověď a podáme Vám bližší podrobnosti. VIKLA BRATŘÍ, Lonsdale, Minnesota. — Advertisement

Co Woodmen of the World koná pro Omahu?

Zaměstnanému v domácí úpadcové v Omaze vyplácí ročně . . . $500.000.00
V omahských bankách uloží ročně . . . $10.000.000.00
Na Omahské poště každý příjmy ročně o . . . $50.000.00

Vydáváte své peníze na ochranu své rodiny u této velké, zavedené domácí organisace?

Počet členů činností jest nyní přes . . . 700.000
Přispěvkový fond pro nahodilé případy přes . . . $15.000.000.00
Naše sazby pojistky jsou nízké.
Naše pojištění jest

Jisté Bezpečné Zdravé Trvalé

Ben F. Thomas, City Manager — W. A. Fleetz, Sovereign Commander
W. O. W. Bldg. — W. O. W. Bldg.